

Wiadomości Adwokatury 23 grudnia 2015 r.

Życzenia świąteczne

Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia, adw. Andrzej Zwara, prezes NRA, składa Koleżankom i Kolegom - Adwokatom i Aplikantom Adwokackim - życzenia spokojnych Świąt, spędzonych w gronie rodzinnym.

Prezes NRA wzywa do rozwagi przed pochopną zmianą Konstytucji

Wobec informacji pojawiających się w mediach, iż rozważane są możliwości pilnej zmiany Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej dotyczące Trybunału Konstytucyjnego, Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej wzywa Sejm i Senat do zachowania najdalej idącej rozwagi oraz powstrzymania się przed pochopnymi zmianami Konstytucji.

Wszelkie zmiany Konstytucji powinny być wypracowane w transparentny sposób, z rozwagą i namysłem oraz poprzedzone pogłębionymi konsultacjami społecznymi i szeroką debatą publiczną. Konieczne jest, aby w procesie prac nad zmianami Konstytucji uczestniczyły wszystkie ugrupowania polityczne mające swoich przedstawicieli w Parlamencie oraz przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego.

Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej wzywa do poszanowania Konstytucji, będącej najwyższym prawem i dobrem Rzeczypospolitej Polskiej.

Sprawa TK będzie omawiana na posiedzeniu plenarnym NRA

Kwestie związane m.in. z Trybunałem Konstytucyjnym omawiane będą podczas posiedzenia plenarnego Naczelnej Rady Adwokackiej, zwołanego na 15 stycznia 2016 r. Podczas tego posiedzenia NRA decydować będzie także o dalszym postępowaniu władz adwokatury.

Adw. Andrzej Zwara, prezes NRA, wystosował pismo do członków NRA z informacją, że podczas posiedzenia NRA przewidziana jest dyskusja dotycząca obecnej sytuacji publicznej w kraju. Zwrócił się do dziekanów o ewentualne przedyskutowanie w izbach adwokackich zagadnień związanych z sytuacją Trybunału Konstytucyjnego, niezawisłością sędziów, sposobem procedowania prawa oraz prowadzenia konsultacji społecznych.

Podobną informację przekazał adw. Jacek Trela, wiceprezes NRA, w piśmie będącym odpowiedzią na apel adw. Jerzego Marcina Majewskiego, który wnosił o zwołanie Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Adwokatury w związku z ostatnimi wydarzeniami wokół Trybunału Konstytucyjnego.

Wiceprezes NRA przypomniał w piśmie działania podejmowane w sprawie Trybunału Konstytucyjnego przez NRA, Prezydium NRA i innych przedstawicieli adwokatury z upoważnienia Prezydium NRA. Działania te były przedstawiane opinii publicznej, środowiskom prawniczym przy wykorzystaniu portali internetowych, prasy, radia i telewizji.

W liście Prezes Trela szczegółowo przedstawia kalendarium działań NRA w sprawie Trybunału Konstytucyjnego.

[\(czytaj pismo adw. Jacka Treli, wiceprezesa NRA\)](#)

[\(czytaj pismo adw. Jerzego Majewskiego\)](#)

Dotychczasowe działania NRA ws Trybunału Konstytucyjnego

Przedstawiamy kalendarium dotychczasowych działań podejmowanych przez Naczelną Radę Adwokacką wobec ustaw o Trybunale Konstytucyjnym - zarówno przyjętej 25 czerwca, jak i 19 listopada 2015.

Przedstawiciele Naczelnej Rady Adwokackiej brali udział w posiedzenia sejmowych Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka oraz Komisji Ustawodawczej, prezentując opinie i postulaty adwokatury do prezydenckiego projektu ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (druk sejmowy 1590).

21 kwietnia 2015 roku - Prezydium NRA podjęło uchwałę, w której zawarty został apel o rozważne i ponadpartyjne wskazywanie kandydatów do Trybunału konstytucyjnego. Prezydium NRA przypominało, że przy wyborze sędziów Trybunału Konstytucyjnego czynnikiem decydującym nie może być interes partyjny, lecz autorytet, dorobek i pozycja zawodowa kandydatów gwarantujące niezawisłość orzekania. W ramach prac legislacyjnych nad nowelizacją ustawy o TK NRA zgłosiła postulat, aby środowiska prawnicze, w tym adwokatura, mogły zgłaszać kandydatów na sędziów TK.

2 czerwca 2015 roku - Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej podjęło uchwałę (uchwała Prezydium NRA nr 78/2015), w której adwokaci wyrazili rozczarowanie nieuwzględnieniem przez Sejm propozycji zgłaszania kandydatów na sędziów Trybunału Konstytucyjnego przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego, Krajową Radę Sądownictwa, Krajową Radę Prokuratury, rady wydziałów prawa uczelni wyższych oraz organy samorządów zawodów prawniczych, w tym Naczelną Radę Adwokacką. Prezydium NRA zwróciło w uchwale uwagę na deklaracje rządu o konieczności zwiększenia udziału obywateli w podejmowaniu decyzji dotyczących państwa. - *Sędziowie Trybunału zobowiązani są do pełnienia swoich obowiązków bezstronnie, według swego sumienia i z najwyższą starannością - tak ukształtowany proces ich wyboru budzi uzasadnione obawy, że kandydatami będą osoby mające poparcie polityczne, nie legitymujące się natomiast wyróżniającą się wiedzą prawniczą czy autorytetem niezbędnym do orzekania w sprawach najwyższej wagi.*- napisano w uchwale.

3 czerwca 2015 roku - Naczelna Rada Adwokacka skierowała memorandum do Prezydenta RP pana Bronisława Komorowskiego oraz Prezesa Rady Ministrów pani Ewy Kopacz, wyrażając m.in. głębokie rozczarowanie nieuwzględnieniem przez Sejm propozycji zawartej w art. 20 ust. 1 pierwotnego projektu ustawy przedstawionego przez Prezydenta RP o możliwości zgłaszania kandydatów na sędziów Trybunału Konstytucyjnego przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego, Krajową Radę Sądownictwa, Krajową Radę Prokuratury, rady wydziałów prawa uczelni wyższych czy wreszcie – organy samorządów zawodów prawniczych, w tym Naczelną Radę Adwokacką. Memorandum zostało skierowane również do Prezydenta Elekta RP - Andrzeja Dudy, Marszałka Sejmu - Radosława Sikorskiego, Marszałka Senatu - Bogdana Borusewicza, Ministra Sprawiedliwości - Borysa Budki, przewodniczących wszystkich Klubów Parlamentarnych i Poselskich, przewodniczących największych partii politycznych, przewodniczącej sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka - Stanisławy Prządki, przewodniczącego sejmowej Komisji Ustawodawczej - Wojciecha Szaramy, przewodniczącego senackiej Komisji Ustawodawczej - Piotra Zientarskiego. Memorandum otrzymali do wiadomości: prof. Andrzej Rzepliński, Prezes Trybunału Konstytucyjnego, prof. Małgorzata Gersdorf, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, prof. Roman Hauser, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego.

9 czerwca 2015 roku - Naczelna Rada Adwokacka wystosowała memorandum do Ministra Sprawiedliwości pana Borysa Budki, w którym m.in. zajęto krytyczne stanowisko wobec wykreślenia z projektu ustawy o Trybunale Konstytucyjnym prawa wskazywania kandydatów na sędziów TK przez organizacje i instytucje prawnicze.

10 czerwca 2015 roku - Uchwała Prezydium NRA nr 78/2015 z dnia 2 czerwca 2015 r. oraz treść memorandum z dnia 3 czerwca 2015 r. zostały przekazane do władz Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia” oraz przedstawicieli innych samorządów i stowarzyszeń prawniczych do wspólnej dyskusji w czasie spotkań roboczych poświęconych tworzącemu się porozumieniu.

27 czerwca 2015 roku - Naczelna Rada Adwokacka podjęła uchwałę nr 37/2015 w sprawie jakości prac legislacyjnych, w której wskazano – jako przykład złej jakości prawodawstwa – przebieg prac nad zmianą ustawy o Trybunale Konstytucyjnym. Podkreślono m.in. konieczność wzmocnienia pozycji Trybunału Konstytucyjnego jako organu stojącego na straży praworządności. - *Złe prawo niszczy Państwo. Dlatego Naczelna Rada Adwokacka zwraca się do wszystkich uczestników procesu stanowienia prawa o uważne wsluchiwanie się w głos tych, którzy ustawowo powołani są do wspierania procesu legislacyjnego. Nie godzimy się, by nasze opinie i postulaty były ignorowane, przemilczane, niezauważane. Nie godzimy się z tym, by w imię doraźnych, krótkowzrocznych celów politycznych wprowadzać rozwiązania prawne, szkodzące obywatelom i wymiarowi sprawiedliwości.* – czytamy w uchwale.

3 lipca 2015 roku - Naczelna Rada Adwokacka wystosowała apel do Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego o niepodpisywanie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, przyjętej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 czerwca 2015 r. W apelu wskazano, że treść ustawy odbiega od idei projektu przedstawionego przez Pana Prezydenta, który popierała NRA. Apel został skierowany do wiadomości Prezydenta Elekta RP - Andrzeja Dudy.

24 września 2015 roku - odbyło się uroczyste podpisanie Porozumienia Samorządów i Stowarzyszeń Prawniczych mające na celu stworzenie forum demokratycznej dyskusji, ułatwiającego wymianę informacji i poglądów oraz pozwalającego uczynić głos środowiska prawniczego bardziej wyraźnym w debacie publicznej. Tego dnia Porozumienie przyjęło m.in. stanowisko, w którym stwierdzono, że „Porozumienie samorządów zawodowych i stowarzyszeń prawniczych apeluje o rzetelne i jawne dla opinii publicznej przeprowadzenie przez Sejm wyborów sędziego Trybunału Konstytucyjnego oraz wybór kandydatów wyróżniających się wiedzą prawniczą, gwarantujących bezstronność sprawowanej funkcji. (...) Dotyczy to pięciu sędziów Trybunału Konstytucyjnego, których kadencje upływają 6 listopada, 2 grudnia oraz 8 grudnia 2015 r. (...) termin składania wniosków w sprawie zgłaszania kandydatów w tym zakresie mija 30 września. W konsekwencji pięciu sędziów Trybunału – a więc aż jedna trzecia jego składu – będzie mogła zostać wybrana przez Sejm

jeszcze bieżącej kadencji. Ze względu na zbliżające się wybory parlamentarne może rodzić to pokusę pośpiesznego przeprowadzenia procedury zgłaszania i oceny kandydatów oraz zastosowania kryteriów politycznych w wyborze sędziego Trybunału Konstytucyjnego”.

24 listopada 2015 roku - Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej przyjęło uchwałę nr 105/2015, w której zaapelowało o poszanowanie autorytetu Trybunału Konstytucyjnego. W uchwale czytamy: - *Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej przyjmuje z niepokojem, że zmiany legislacyjne dotyczące wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego przeprowadzone zarówno przez Sejm VII jak i VIII kadencji prowadzą do upolitycznienia tej instytucji. Nie służą również budowaniu autorytetu Trybunału niektóre publiczne wypowiedzi sędziów tego organu, przed wydaniem orzeczenia w sprawie zgodności zaskarżonych ustaw z Konstytucją RP.* Prezydium NRA przypomniało, że konsekwentnie w trakcie prac legislacyjnych postulowało wprowadzenie do ustawy o Trybunale Konstytucyjnym mechanizmów gwarantujących wybór bezstronnych, apolitycznych członków tego organu. Jednym z takich rozwiązań była propozycja zgłaszania kandydatów przez organy samorządów zawodowych i wydziały prawa, co nie zyskało akceptacji gremiów politycznych.

Apel ten został wymieniony z trybuny sejmowej w trakcie obrad plenarnych Sejmu w dniu 2 grudnia br., kiedy podejmowane były uchwały powołujące nowych sędziów.

24 listopada 2015 roku - Prezydium NRA poparło wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich skierowany do Trybunału o zbadanie zgodności z Konstytucją RP dwóch nowelizacji ustawy i wyraziło zgodę na wystąpienie w imieniu Naczelnej Rady Adwokackiej z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego o umożliwienie przedłożenia Trybunałowi Konstytucyjnemu opinii *amicus curiae*, a także udzieliło pełnomocnictwa adw. Mikołajowi Pietrzakowi do przedłożenia tej opinii Trybunałowi Konstytucyjnemu w imieniu Naczelnej Rady Adwokackiej i reprezentacji Naczelnej Rady Adwokackiej na rozprawie przed Trybunałem Konstytucyjnym, co miało miejsce zarówno na rozprawie 3 grudnia, jak i 9 grudnia br.

1 grudnia 2015 roku - Naczelna Rada Adwokacka opracowała opinię *amicus curiae* w sprawie wniosku grupy posłów o zbadanie zgodności niektórych przepisów ustawy z 25 czerwca br. o Trybunale Konstytucyjnym z Konstytucją RP. Zdaniem NRA umożliwienie Sejmowi VII kadencji wyboru pięciu sędziów konstytucyjnych pomimo tego, że w okresie kadencji ten Sejm powinien był wybrać jedynie trzech sędziów, godziło w niezależność Trybunału Konstytucyjnego i było nadużyciem legislacyjnym. W opinii NRA przypominała również o konieczności niezawisłości i niezależności sędziów. NRA przypomina też, że ustawodawca - pomimo apeli środowisk prawniczych i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego - nie zagwarantował środowiskom prawniczym, w tym Adwokaturze, uprawnienia do zgłaszania kandydatów na sędziów Trybunału Konstytucyjnego, co było niezbędne dla poszanowania reguł demokracji i otwartego dialogu władzy publicznej ze społeczeństwem obywatelskim.

2 grudnia 2015 roku - odbyło kolejne posiedzenie Porozumienia Samorządów Zawodowych i Stowarzyszeń Prawniczych. Przyjęte zostało stanowisko, w którym między innymi Porozumienie wyraziło sprzeciw i zaniepokojenie w związku z powtarzającymi się działaniami władzy ustawodawczej i wykonawczej podważającymi pozycję ustrojową Trybunału Konstytucyjnego. - *Wyrażamy dezaprobatę wobec zwłoki w przyjęciu przez Prezydenta RP ślubowania od sędziów Trybunału Konstytucyjnego (...), a także trybowi uchwalenia ustawy z 19 listopada 2015 r. o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym oraz niektórym rozwiązaniom wprowadzonym przez tę ustawę.* - napisali przedstawiciele Porozumienia. Stanowisko zostało przekazane pismo do Prezydenta RP z apelem o wstrzymanie się z przyjęciem ślubowania od nowych sędziów wybranych przez obecny Sejm, do czasu wydania przez Trybunał Konstytucyjny orzeczeń w sprawie zgodności z Konstytucją nowelizacji z 25 czerwca i z 19 listopada ustawy o Trybunale Konstytucyjnym.

7 grudnia 2015 roku - Naczelna Rada Adwokacka przygotowała opinię *amicus curiae* w sprawie czterech wniosków o zbadanie zgodności ustawy z 19 listopada br. o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym z Konstytucją RP. Wnioski złożyli: grupa posłów na Sejm RP (23 listopada 2015 r.),

Rzecznik Praw Obywatelskich (23 listopada 2015 r.), Krajowa Rada Sądownictwa (24 listopada 2015 r.) oraz Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego Rzeczypospolitej Polskiej (30 listopada 2015 r.) NRA w całości podzieliła zarzuty przedstawione we wniosku RPO, stojąc na stanowisku, że ustawa nowelizująca jest niezgodna z art. 7, art. 112 i art. 119 ust. 1 Konstytucji RP, zaś art. 1 ust. 6 ustawy nowelizującej, dodający art. 137a do ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, jest niezgodny z art. 45 ust. 1, art. 180 ust. 1 i 2 oraz art. 194 ust. 1 w zw. z art. 10 Konstytucji RP, a także art. 6 ust. 1 Konwencji i art. 14 ust. 1 MPPOiP. W ocenie NRA na uwzględnienie zasługują również zarzuty podniesione przez pozostałych wnioskodawców, w szczególności zaś przez KRS i Pierwszego Prezesa SN.

15 grudnia 2015 roku - Naczelna Rada Adwokacka zwróciła się do Marszałka Sejmu RP Marka Kuchcińskiego z wnioskiem o umożliwienie jej zaopiniowania projektu nowej ustawy o Trybunale Konstytucyjnym w obowiązkowym procesie konsultacyjnym w toku postępowania legislacyjnego.

17 grudnia 2015 roku - Naczelna Rada Adwokacka sporządziła opinię w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym. W ocenie Naczelnej Rady Adwokackiej projekt ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym „prowadzi do rażącego i nieuzasadnionego ograniczenia prawa do rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd, a jednocześnie może prowadzić do uniemożliwienia Trybunałowi Konstytucyjnemu wywiązania się ze swoich konstytucyjnych kompetencji i obowiązków w zakresie rozstrzygania powierzonych mu spraw”. Według Naczelnej Rady Adwokackiej, najpoważniejsze konsekwencje nowelizacji poniesie obywatel zwracający się do Trybunału Konstytucyjnego ze skargą konstytucyjną czy też obywatel, w którego sprawie pytanie prawne do Trybunału skierował sąd powszechny, administracyjny czy Sąd Najwyższy. W opinii NRA krytycznie odniosła się też do zawartej w projekcie zasady, że Trybunał ma orzekać w pełnym, 13-osobowym składzie - mając na uwadze obciążenie Trybunału sprawami, a zwłaszcza - skargami konstytucyjnymi, których w latach 1997-2014 wniesiono aż 4674. Taki zapis „musi w sposób nieuchronny doprowadzić w konsekwencji do paraliżu pracy Trybunału, a co za tym idzie - do nieproporcjonalnego, trudnego do wyobrażenia i uzasadnienia ograniczenia prawa obywateli do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), jak również prawa obywateli do wniesienia do Trybunału Konstytucyjnego skargi konstytucyjnej (art. 79 ust. 1 Konstytucji).” Projekt ustawy przewiduje, że orzeczenia Trybunału wydawane w pełnym składzie zapadać mają większością 2/3 głosów. Tymczasem - jak podkreśla NRA - zgodnie z art. 190 ust. 5 Konstytucji RP, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego zapadają większością głosów. Zwrot "większość głosów" znajdujący się w art. 190 ust. 5 Konstytucji RP nie może w żadnym przypadku być doprecyzowany w drodze ustawy zwykłej: ustawodawcy innemu niż konstytucyjny nie wolno "uzupełniać" normy konstytucyjnej w drodze ustawy zwykłej. Warunek zwykłej większości głosów jest rozwiązaniem często spotykanym w przepisach regulujących ustrój sądów konstytucyjnych i międzynarodowych. Naczelna Rada Adwokacka przypomina też, że zgodnie z art. 195 ust. 1 Konstytucji RP, sędziowie Trybunału Konstytucyjnego w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji. Niezrozumiałym jest, z jakiego powodu projektodawca zdecydował się na uchylenie odpowiedniego przepisu w ustawie o Trybunale Konstytucyjnym, tj. obecnego art. 16. Uchylenie przepisu o niezawisłości sędziów wywołuje jednakże wrażenie, że niezawisłość sędziów nie jest dla projektodawcy sprawą fundamentalną.

Opinia ta była cytowana wraz z opinią Sądu Najwyższego podczas obrad Sejmu RP w dniu 17 grudnia br.

22 grudnia 2015 r. Naczelna Rada Adwokacka przesłała opinię w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, z uwzględnieniem poprawek przyjętych na posiedzeniu Komisji Ustawodawczej w dniu 21 grudnia 2015 r. W ocenie NRA projekt ustawy wraz ze zgłoszonymi do niego poprawkami w istocie prowadzi do rażącego naruszenia niezależności Trybunału Konstytucyjnego, niezawisłości jego sędziów oraz godzi w sprawność postępowań przed Trybunałem Konstytucyjnym, ograniczając prawo do rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Przyjęcie projektu ustawy z uwzględnieniem poprawek przyjętych na posiedzeniu Komisji Ustawodawczej w dniu 21 grudnia 2015 r. może

prowadzić do uniemożliwienia Trybunałowi Konstytucyjnemu wywiązania się ze swoich konstytucyjnych kompetencji i obowiązków w zakresie rozstrzygnięcia powierzonych mu spraw.

Ponadto, członkowie NRA lub przedstawiciele NRA (wśród nich adwokaci Ziemisław Gintowt, Maciej Gutowski, Piotr Kardas, Tomasz Koncewicz, Mikołaj Pietrzak) zabierali wielokrotnie w ostatnim miesiącu głos w prasie i mediach elektronicznych w sprawach dotyczących Trybunału Konstytucyjnego. Swoje stanowisko jako wiceprezesa NRA do artykułu „Trzeba rozstrzygnąć spór o wybór sędziów” przedstawił adw. Jacek Trela („Rzeczpospolita” z 16.12.2015 r.), gdzie został przedstawiony wspólny pogląd z poglądem Przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa, że wyroki Trybunału Konstytucyjnego z 3 grudnia i 9 grudnia muszą być wykonane.

Pełna treść uchwał i stanowisk znajduje się na stronie adwokatura.pl

Opinia NRA nt. poprawek do nowelizacji ustawy o TK

Przedstawiamy opinię Naczelnej Rady Adwokackiej w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, z uwzględnieniem poprawek przyjętych na posiedzeniu Komisji Ustawodawczej w dniu 21 grudnia 2015 r.

NRA przypomina, że 21 grudnia posłowie partii Prawo i Sprawiedliwość zgłosili kilkanaście poprawek do projektu ustawy, przy czym część tych poprawek miała na celu wprowadzenie do projektu ustawy zupełnie nowych rozwiązań, nieobjętych pierwotnym zakresem projektu ustawy.

Poprawki do projektu ustawy autorstwa Prawa i Sprawiedliwości zostały rozpoznane na posiedzeniu Komisji Ustawodawczej w dniu 21 grudnia br. i tego samego dnia zostały w całości przyjęte przez Komisję Ustawodawczą. Tempo i sposób procedowania nad projektem ustawy i zgłoszonymi do niej poprawkami przez Komisję Ustawodawczą, uniemożliwiły przedstawicielom opozycji parlamentarnej, a przede wszystkim przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego, przedstawienie merytorycznych uwag do projektu ustawy i zgłoszonych poprawek, w pełni pozbawiając te podmioty prawa udziału w pracach legislacyjnych, co jest standardem państw demokratycznych.

Naczelna Rada Adwokacka wzywa Marszałka Sejmu RP do wstrzymania procedowania projektu ustawy w II i III czytaniu oraz przeprowadzenia głosowania nad projektem ustawy w celu zagwarantowania uprawionym do tego podmiotom – Krajowej Radzie Sądownictwa i Sądowi Najwyższemu, a także przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego – przedstawienia stanowiska do projektu ustawy i przyjętych w dniu wczorajszym poprawek, które w znaczący sposób wykroczyły poza zakres pierwotnego uregulowania projektu ustawy i rodzą, ze względu na swą treść, bardzo poważne wątpliwości konstytucyjne.

W ocenie Naczelnej Rady Adwokackiej, że projekt ustawy wraz ze zgłoszonymi do niego poprawkami w istocie prowadzi do rażącego naruszenia niezależności Trybunału Konstytucyjnego, niezawisłości jego sędziów oraz godzi w sprawność postępowań przed Trybunałem Konstytucyjnym, ograniczając prawo do rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Przyjęcie projektu ustawy z uwzględnieniem poprawek przyjętych na posiedzeniu Komisji Ustawodawczej w dniu 21 grudnia 2015 r. może prowadzić do uniemożliwienia Trybunałowi Konstytucyjnemu wywiązania się ze swoich konstytucyjnych kompetencji i obowiązków w zakresie rozstrzygnięcia powierzonych mu spraw.

[\(czytaj całą opinię\)](#)

Izby adwokackie wobec zmian legislacyjnych ws TK

Izby adwokackie zajmują stanowisko wobec zmian legislacyjnych, jakie mają miejsce wokół Trybunału Konstytucyjnego. Uchwały w tej sprawie podjęły m.in. Nadzwyczajne Zgromadzenie Izby w Olsztynie, oraz okręgowe rady adwokackie w Poznaniu i Szczecinie.

Okręgowa Rada Adwokacka w Poznaniu przyjęła uchwałę, by zwrócić się do Naczelnej Rady Adwokackiej o podjęcie uchwały w przedmiocie wystąpienia do najwyższych władz Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie zagwarantowania prawidłowości procesu legislacyjnego, w szczególności w zakresie najistotniejszych z punktu widzenia ustrojowego aktów prawnych, dotyczących funkcjonowania Rzeczypospolitej Polskiej, takich jak Konstytucja i ustawy ustrojowe, dotyczące funkcjonowania Trybunału Konstytucyjnego, sądów powszechnych i prokuratury.

[\(czytaj treść uchwały izby poznańskiej\)](#)

Izba olsztyńska przyjęła uchwałę na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Izby, w której wyraża swój "sprzeciw wobec złej ingerencji legislacyjnej naruszającej podstawowe standardy demokratycznego Państwa Polskiego polegającej na zamierzeniu wprowadzenia rozwiązań zawartych w poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy z dnia 25.06.2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (projekt z dnia 15 grudnia 2015r, druk nr 122)."

[\(czytaj treść uchwały izby olsztyńskiej\)](#)

Okręgowa Rada Adwokacka w Szczecinie w przyjętej uchwale "podziela poglądy wyrażone przez Prezydium NRA w jej uchwale z dnia 24 listopada 2015 r. oraz zawarte w opinii „amicus curiae” złożonej Trybunałowi Konstytucyjnemu w dniu 1 grudnia 2015 r.; - wyraża stanowczy sprzeciw wobec naruszania konstytucji RP przez władzę wykonawczą oraz ustawodawczą, z jednoczesnym lekceważeniem pozycji ustrojowej władzy sądowniczej oraz ubolewa z powodu pośpiesznej i niewłaściwej legislacji naruszającej standardy demokratycznego państwa.

[\(czytaj treść uchwały izby szczecińskiej\)](#)

Raport przygotowany dla CCBE o sytuacji wokół Trybunału Konstytucyjnego

Publikujemy raport przygotowany dla Rady Adwokatów i Stowarzyszeń Prawniczych Europy (CCBE) na temat sytuacji wokół Trybunału Konstytucyjnego.

Oberwatorem CCBE została ustanowiona adw. Dominika Stępińska-Duch, członek polskiej delegacji przy tej Radzie. Publikowany raport został przygotowany przez Barbarę Grabowską-Moroz z

Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, ekspertkę w zakresie prawa konstytucyjnego.

[\(czytaj raport\)](#)

Zdanie odrębne adwokata do amicus curiae NRA ws czerwcowej ustawy o TK

Zdanie odrębne do opinii amicus curiae Naczelnej Rady Adwokackiej w sprawie wniosku grupy posłów o zbadanie zgodności niektórych przepisów ustawy z 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym z Konstytucją RP - przesłał na ręce adw. Andrzeja Zwary, prezesa NRA oraz Dziekanów izb adwokackich adw. Adam Krej.

Publikujemy stanowisko Pana Mecenasa:

[\(czytaj opinię adw. Adama Krei\)](#)

[\(czytaj opinię amicus curiae NRA\)](#)

Opinia NRA nt. projektu zmian w ustawie o służbie cywilnej

Naczelna Rada Adwokacka przygotowała opinię do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o służbie cywilnej oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 119).

Naczelna Rada Adwokacka podkreśla, że projekt przewiduje zmiany o charakterze fundamentalnym dla funkcjonowania systemu służby cywilnej. Pomimo stosunkowo niewielkiej liczby proponowanych w ustawie o służbie cywilnej poprawek, skutkiem projektu będzie zasadnicza przebudowa systemu służby cywilnej.

W ocenie NRA skutki projektu, czyli "odejście od merytokratycznego systemu służby cywilnej, zachwianie jej neutralności politycznej i zawodowego charakteru tworzy stan poważnego zagrożenia wolności i praw osób, o których sytuacji prawnej na co dzień decydują organy administracji rządowej. Prowadzi do naruszenia prawa do dobrej administracji, które wymaga rozstrzygnięcia przez organy administracji o prawach i obowiązkach obywateli w sposób legalny, sprawny i wolny od politycznej ingerencji. Ograniczenie tych gwarancji jest równoznaczne z zagrożeniem dla innych wolności i praw jednostki w związku z działaniami administracji. Organy administracji rządowej rozstrzygają o zobowiązaniach podatkowych obywateli, nakładają kary administracyjne czy regulują sposób prowadzenia działalności gospodarczej. Demontaż apolitycznej służby cywilnej i osłabienie prawa do dobrej administracji może w tych okolicznościach drastycznie pogorszyć poziom bezpieczeństwa prawnego obywatela w relacjach z administracją."

[\(czytaj całą opinię NRA\)](#)

Prace nad projektem MF ws wzoru pełnomocnictwa szczególnego, do doręczeń i zawiadomienia o zmianie

Trwają prace legislacyjne nad projektem rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wzoru pełnomocnictwa szczególnego, pełnomocnictwa do doręczeń oraz wzoru zawiadomienia o zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu tych pełnomocnictw. Naczelna Rada Adwokacka sporządziła uwagi do tego projektu.

Uwagi do projektu mają na celu ułatwienie pracy pełnomocnikom, dostosowanie wzoru do wymogów wynikających z przepisów ustawy, z uwzględnieniem praktyki adwokackiej. Większość uwag NRA, przesłanych 20 listopada br., została uwzględniona, jednak NRA nie może zgodzić się ze stanowiskiem Ministra Finansów co do braku pełnomocnictw substytucyjnych (dalszych), w związku z powyższym wystosowano kolejne pismo.

Sprawą zajmowali się adw. Rafał Dębowski, sekretarz NRA oraz adw. Dariusz Goliński.

[\(czytaj projekt rozporządzenia MF\)](#)

[\(czytaj uwagi NRA do projektu rozporządzenia z 20 listopada 2015 r.\)](#)

[\(czytaj pismo sekretarza NRA z 21 grudnia 2015 r.\)](#)

Komunikat Prezydium NRA ws certyfikowania kancelarii adwokackich

Publikujemy komunikat Prezydium NRA, które informuje, że nie upoważniało i nie będzie upoważniać żadnych podmiotów komercyjnych do certyfikowania kancelarii adwokackich.

W związku z sygnałami otrzymywanymi od Szanownych Koleżanek i Kolegów o przesyłaniu na ich adresy e-mailowe oferty odpłatnego certyfikowania kancelarii adwokackich w ramach programu "Wysoka Jakość Usług Prawnych" przez Instytut Zarządzania i Rozwoju Jakości sp. z o.o z siedzibą w Katowicach - Prezydium NRA uprzejmie informuje, że Naczelna Rada Adwokacka nie ma żadnego związku z powyższą instytucją.

Prezydium przypomina, że działalność zawodowa adwokatów i ich kancelarii podlega ocenie swoich klientów, a w przypadku naruszania zasad etyki podlegają oni procedurom dyscyplinarnym prowadzonym przez Rzeczników Dyscyplinarnych.

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej nie upoważniało i nie będzie upoważniać żadnych podmiotów komercyjnych do certyfikowania kancelarii adwokackich.

adw. Bartosz Grohman,

zastępca sekretarza NRA

Życzenia świąteczne od OBA

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego 2016 Roku składamy najserdeczniejsze życzenia pogodnych i radosnych Świąt oraz wszelkiej pomyślności w nadchodzącym roku zarówno w życiu osobistym jak i zawodowym

życzą:

Adw. prof. Piotr Kruszyński, dyrektor

***Ośrodka Badawczego Adwokatury im.
Witolda Bayera***

wraz z Zarządem i Radą Naukową OBA

Msza święta w intencji adw. Witolda Bayera

W kościele św. Marcina w Warszawie 27 grudnia 2015 r. o godzinie 17.30 zostanie odprawiona msza święta w intencji ś.p. adw. Witolda Bayera oraz jego żony - Wandy.

Adw. Witold Bayer to jeden z najbardziej zasłużonych adwokatów w historii adwokatury. Adwokatem został w 1936 roku. We wrześniu 1939 r., pomimo zwolnienia od obowiązku służby wojskowej z uwagi na wadę wzorku, zgłosił się do wojska jako ochotnik. W czasie okupacji z poświęceniem i determinacją włącza się w działalność podziemną. Od 1940 r. był członkiem władz konspiracyjnej Naczelnej Rady Adwokackiej i Warszawskiej Rady Adwokackiej, a następnie - kierownikiem tajnego szkolenia aplikantów. Był współzałożycielem Polskiego Wydawnictwa Prawniczego, które powstało w 1942 r. W 1943 r. adw. Witold Bayer wygłosił referat na posiedzeniu Tajnej Rady Adwokackiej, w którym przedstawił zadania i organizację adwokatury w Polsce Niepodległej. W tym czasie pełnił

funkcję kierownika grupy środowiskowej prawników związanych ONR Związek Odbudowy Prawa. Był członkiem grupy „Szańca”- pisma Narodowych Sił Zbrojnych. Wziął udział w powstaniu – był komendantem tzw. Domowej Straży Obywatelskiej w kamienicy przy ul. Wspólnej 35. Od 10 sierpnia 1944 r. objął obowiązki Głównego Inspektora Samoobrony Obywatelskiej na ul. Wspólnej, a następnie, w ramach reorganizacji aparatu cywilnego, stał się komendantem OPL odcinka ul. Wspólnej. W czasie powstania, u adw. Bayera zbierało się kolegium redakcyjne „Szańca”, które było jedynym pismem wydawanym regularnie drukiem aż do pierwszych dni października 1944 r. Pismo drukowano codziennie w liczbie ok. 10 tysięcy egzemplarzy. Po kapitulacji Powstania Warszawskiego, mec. Bayer uciekł z niemieckiego transportu.

W marcu 1945 r. rozpoczął praktykę adwokacką. W 1946 r. został aresztowany za działalność niepodległościową. Przeszedł brutalne śledztwo i ciężkie więzienie. Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie, wyrokiem z 16 czerwca 1947 r., skazał go za przynależność do nielegalnej organizacji (art. 86 k.k.w.p.) na 6 lat więzienia (po amnestii karę złagodzano do 3 lat). Został osadzony w więzieniu na ul. Koszykowej. Karę odbył w całości. W trybie administracyjnym został skreślony z listy adwokatów. W więzieniu poznał i zaprzyjaźnił się z Władysławem Bartoszewskim. W 1961 roku został zrehabilitowany.

Po wyjściu z więzienia, ale jeszcze przed ponownym wpisem na listę adwokatów, podjął pracę jako radca prawny w „Veritasie”, Akademii Sztuk Pięknych oraz różnych spółdzielniach pracy. Więzienie nie zniechęciło go do kontynuowania działalności samorządowej. W dalszym ciągu pracował dla ludzi i środowiska. Działał społecznie na rzecz pracowników, udzielając im bezpłatnie pomocy w wielu sprawach osobistych i zawodowych.

W lipcu 1956 ponownie rozpoczął praktykę adwokacką. Zawód wykonywał w zespole adwokackim nr 6 przy ul. Wspólnej 35, który urządzony został w części jego przedwojennego mieszkania, a zabranego w trybie administracyjnym. Sam zaś zamieszkiwał w jego drugiej części.

Był twórcą Ośrodka Badawczego Adwokatury, którego przez pierwszy okres istnienia był szefem i głównym animatorem działalności, również w zakresie utworzonych przy nim stowarzyszeń np. adwokatów, pisarzy, malarzy. Z jego inicjatywy powstał Słownik Biograficzny Adwokatów Polskich. Doprowadził do utworzenia Biblioteki Adwokatury Polskiej i Muzeum Adwokatury. Był twórcą idei wyjścia adwokatury na uniwersytety. Stąd wyrósł też pomysł powołania Studium Wymowy Sądowej oraz Konkursów Krasomówczych dla Aplikantów Adwokackich w Polsce. To właśnie Witold Bayer rzucił hasło: Musimy wejść na katedry uniwersyteckie, musimy dotrzeć do młodzieży akademickiej, która przecież ze szkoły średniej nie wyszła z bagażem pięknej polszczyzny. Trzeba odrobić wieloletnie grzechy, które wobec ojczystego języka popełniono.

W latach 1981–1986 zasiadał w Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej.

Był znany ze swojej skromności, osobistego uroku i nienaganych manier. W środowisku adwokackim uchodził za autorytet, podziwiany za swoją pracowitość, działalność społeczną i zawodową.

Adw. Witold Bayer zmarł w roku 1992. Obecnie Ośrodek Badawczy Adwokatury nosi jego imię.

Energetyczne Forum Nauki i Gospodarki w styczniu 2016 r.

Konferencja "Energetyczne Forum Nauki i Gospodarki" odbędzie się 21-22 stycznia 2016

r. w Warszawie. Do debaty zaproszeni są przedstawiciele środowiska naukowego, przedsiębiorcy oraz prawnicy.

Organizatorami konferencji są: Uczelnia Łazarskiego, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II i Fundacja „Mercatus et Civis”. Zgłoszenia należy wysłać do 15 stycznia 2016 r., udział w konferencji jest płatny. ([zobacz warunki oraz zasady płatności](#))

Podczas konferencji poruszane będą tematy: Wspólny rynek energii. Prawne podstawy funkcjonowania; Konkurencja w energetyce; Konsument na rynku energii; System wsparcia odnawialnych źródeł energii; Nowe technologie w energetyce; Podatki w energetyce.

Organizatorzy konferencji zwracają uwagę, że tworzenie wspólnego rynku energii, mimo znacznych wysiłków Komisji Europejskiej wciąż napotyka na poważne przeszkody identyfikowane w dwóch obszarach tj. politycznym i prawnym. W aspekcie politycznym dotyczą przede wszystkim kwestii wypracowania jednolitych celów polityki energetycznej na poziomie wspólnotowym i krajów członkowskich. W aspekcie prawnym koncentrują się wokół określenia przejrzystych zasad prowadzenia działalności gospodarczej na wewnętrznym rynku energii.

VI Karnawałowy Bal Adwokatury w Warszawie

Szósty Karnawałowy Bal Adwokatury odbędzie się w dniu 23 stycznia 2016 roku w Warszawie. Zaprasza Dziekan Izby Adwokackiej w Warszawie oraz Komitet Organizacyjny, zaś partnerem Balu Adwokatury jest Wydawnictwo C.H. Beck.

Zaproszenie kosztuje 350 zł od osoby. W cenie jest bogate menu przygotowane przez firmę Kręglicczy Restauracje i Catering oraz open bar (prosecco, wino białe i czerwone, wódka J.A. Baczewski).

Zgłoszenia na Bal przyjmowane będą poprzez system wpłat na rachunek bankowy Santorini S.J., ul. Egipska 7, 03-977 Warszawa, w Millenium Bank nr 46 1160 2202 0000 0002 9306 1905. W tytule przelewu podać należy imię i nazwisko oraz imiona i nazwiska osób towarzyszących. Jednocześnie uprzejmie prosimy o przesyłanie informacji o dokonaniu przelewu na adres: d.stepinska-duch@ora-warszawa.com.pl. W informacji tej prosimy zawrzeć imiona i nazwiska Gości – zachowanie takiej procedury jest niezbędne z uwagi na konieczność sporządzenia planu i rozmieszczenia Gości przy stolikach.

Liczba miejsc jest ograniczona. Decydować będzie kolejność wpłat na wskazane wyżej konto. Sprzedaż biletów prowadzona będzie do dnia 18 stycznia 2015 roku, chyba że wszystkie bilety zostaną sprzedane przed tą datą.

Prosimy o przybycie w strojach wieczorowych i zabranie ze sobą wizytówek. Bal rozpocznie się 23 stycznia o godzinie 20.00, w restauracji Forteca w Warszawie przy ul. Zakroczymskiej 12.

*Komitet Organizacyjny
Szóstego Karnawałowego Balu Adwokatury
adw. Jakub Jacyna
adw. Dominika Stępińska-Duch
adw. Monika Rajska*

II Bożonarodzeniowy koncert izby warszawskiej

II Koncert Bożonarodzeniowy warszawskiej izby odbył się 15 grudnia br. Organizatorem była Komisja Kultury, Sportu i Turystyki ORA w Warszawie.

Na przedświąteczne wydarzenie przybyło liczne grono adwokatów i aplikantów adwokackich, w tym przedstawiciele Rady. Organizatorzy doliczyli się ponad 100 gości. W programie imprezy aplikanci adwokaccy wszystkich lat zaprezentowali ciekawy i zróżnicowany świąteczny repertuar, obejmujący zarówno tradycyjne polskie kolędy, świąteczne utwory - Franka Sinatry, Andie'go Williama, Cliffa Richardsa czy Jacka Kaczmarskiego - jak i wiersze własnego autorstwa.

Atmosfera tego koncertu podobnie, jak i w poprzednim roku była wyjątkowa. Gromkie brawa padały po każdym z występów. Publiczność była zachwycona profesjonalizmem, zaangażowaniem, wysokim poziomem występów oraz różnorodnością repertuaru.

Przepiękne utwory o tematyce świątecznej, kolędy i pastorałki zaśpiewali aplikanci Izby Adwokackiej w Warszawie: apl. adw. Anna Stafiej, apl. adw. Marta Pisarska, apl. adw. Sylwia Swoboda, apl. adw. Aleksandra Iskra, apl. adw. Mateusz Korteweg, apl. adw. Mikołaj Orzechowski, apl. adw. Tuan Pham, apl. adw. Jerzy Ferenz, apl. adw. Dominika Tomaszewska oraz adw. Katarzyna Majer-Gębska - główny organizator i reżyser koncertu.

Koncert poprowadzili apl. adw. Dominika Tomaszewska oraz apl. adw. Robert Bednarczyk.

Na zakończenie koncertu wszyscy uczestnicy wykonali wraz z dziekanem Orlińskim kolędę „Bóg się rodzi”.

Wykonawcom towarzyszył pianista Michał Bruliński.

Koncert został owacyjnie przyjęty zarówno przez adwokatów, jak i aplikantów adwokackich.

Wielkie podziękowania należą się osobom, bez których realizacja niniejszej inicjatywy nie doszłaby do skutku, przede wszystkim adw. Pawłowi Rybińskiemu, dziekanowi ORA w Warszawie oraz adw. Andrzejowi Orlińskiemu, wicedziekanowi. Koncertu wysłuchali także adw. Grzegorz Majewski, adw. Aleksander Krysztofowicz i adw. Anisa Gnacikowska.

Nagrody książkowe dla wykonawców zostały ufundowane przez wydawnictwa Wolters Kluwer oraz C.H. Beck.

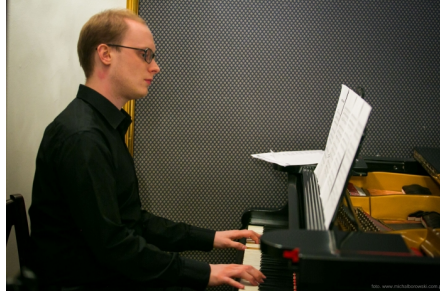
Pomysłodawczynią wydarzenia jest adw. Monika Rajska, przewodnicząca Komisji Kultury Sportu i Turystyki oraz apl.adw. Dominika Tomaszewska, członek Komisji, starosta II roku aplikacji.

adw. Monika Rajska,

adw. Katarzyna Majer-Gębska,

apl. adw. Dominika Tomaszewska

In Gremio o TK

Ukazał się kolejny numer wydawnictwa „In Gremio”. Tematem wiodącym jest dyskusja szczecińskich przedstawicieli zawodów prawniczych na temat sytuacji w Trybunale Konstytucyjnym.

W numerze relacja ze spotkania rady programowej pisma, które odbyło się na początku grudnia 2015 r. Szczecińscy reprezentanci niemal wszystkich zawodów prawniczych (obecni byli: Roman Czernikiewicz – prezes Rady Izby Notarialnej w Szczecinie, Ryszard Iwankiewicz – prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, Grzegorz Jankowski – prezes Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie, Alicja Kujawa – dziekan Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Szczecinie, Włodzimierz Łyczywek – dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Szczecinie oraz Józef Skoczeń – Prokurator Apelacyjny w Szczecinie). Największą część dyskusji poświęcono Trybunałowi Konstytucyjnemu i zawirowaniom towarzyszącym wyborowi nowych sędziów.

Ponadto w numerze radca prawny dr Maciej Skotarczak przedstawia etyczne aspekty marketingu usług prawniczych. Nie zabraknie również cyklicznych artykułów w rubrykach „Język na wokandzie”, „Z repertorium rzecznika” oraz szereg relacji z wydarzeń z życia szczecińskiego środowiska prawniczego.

Praca biura NRA w okresie świątecznym

Uprzejmie informujemy o pracy biura NRA w okresie świątecznym

24 grudnia 2015 - biuro będzie NIECZYNNE

31 grudnia 2015 - biuro czynne do godz. 13.00